

Singaut long Swis Maunten i kam olgeta long PNG

WANPELA man bilong kantri Swisalen em mama bilong em i bin karim em long PNG i rilisim pinis wanpela musik albam long makim tripela ten krismas bilong Indipendens bilong kantri.

Dispela albam em i salim i go stret long ol gutpela poroman bilong em husat i stap hia na ol pipel em i bin save long ol taim em i bin bikpela long PNG.

Nem bilong albam em P.N.G, na nem bilong dispela man em Jay H. Em i rilisim dispela albam long Bern, bikpela sili bilong kantri Swisalen long mun i go pinis.

Na ol lain husat i save putim yau long Nau FM na Yumi FM redio i harim pinis dispela singsing P.N.G (Papua New Guinea).

Dispela namba wan singsing bilong dispela albam i bin pairap pinis samting olsem tupela krismas na mi yet mi bin kisim wanpela kopi bilong dispela albam taim mi bin wok yet wantaim Yumi FM.

Singsing pulim bikpela laik

Progrem Dairekta bilong Nau FM Shanique na wanwok bilong em Kas-T, husat em i sief musik dairekta em ol i tok P.N.G i wok long kisim gutpela askim long taim bilong independens long dispela yia long tupela redio stesin wantaim.

"Ol manmeri i harim singsing i harim nek bilong dispela man Jay na ol i save askim, wanem kain man ya?" Shanique i tok. "Taim dispela singsing i wok long pairap long Septemba, ol tain manmeri husat i save harim stesin bilong mipela i autim tingting olsem em i wanpela gutpela singsing tru na ol i bin askim long en tu."

Dispela albam em ol i bin rekodim long Bern na i gat wanpela ten tri (13) singsing em ol i singsing long tok pisin. Wanpela long tok inglis na narapela em i hap Swis na Jemen. I gat 6-pela gospel singsing, tripela em i singsing long ol wanfamili bilong em, meri bilong em Moni, pikinini man bilong em, Tim, wanpela singsing long wanpela pikinini bilong em

husat i bin dai long bel bilong meri bilong em na namba 12 singsing em i wanpela liklik stori long laip bilong em insait long PNG, London na Swisalen.

Mama karim long Kainantu

Jay H, em tru tru nem bilong em John Hanni. Mama i bin karim em long 1969 long Komperi, Kainantu insait long Isten Hailans provins. Papamama bilong em i bin ol misinari. Long namba wan 11 krismas bilong em taim em i liklik manki, em i save long Kainantu tasol.

"Papamama bilong mi, Henry na Ruth Hanni em ol i wok misinari klostu 20 krismas na mi ken tingim sampela gutpela taim tru long laip bilong mi taim mi bikpela long kantri we mi gat planti poroman yet long Isten Hailans na Is Sepik provins," Jay i tokim Glasim Musik. "Ol dispela poroman bilong mi em mi bin skul wantaim ol long Yonki, Aiyura, Munduku na Wewak."

Singsing long PNG laip

Jay i tok ol singsing bilong em i bihainim laip bilong em na tu laip bilong em insait long PNG.

Em i bin stap long Kainantu inap 1981 taim famili bilong em i go long Munduku, insait long bikbus klostu long Wara Kerowari long Is Sepik na em i save kalap long wanpela liklik balus long go skul long Wewak.

P.N.G: Karamap bilong musik albam P.N.G bilong Jay H.

MONICA: Misis bilong Jay H, Monica.

"Ron long balus long dispela taim em mipela ya," em i tok long strongpela tok pisin tru we em i bin lainim taim em i bin raun wantaim ol as ples manki. "Wanpela ron long balus em mi raitim singsing Balus i go Lus, em i namba tu singsing long dispela nupela albam."

Dispela singsing i stori long wanem samting i kamap insait long dispela liklik balus taim em i ron tupela de long Maunten Hagen i go long Tari na i go moa long Kiunga we balus i lusim rot bilong em taim em i go insait long bikpela klatut i pas antap long Bikpela Wara Flai. Balus i plai i kam daun olgeta na abrusim ol het bilong ol diwai. Ol toktok insait long dispela singsing i stori olsem:

"Mipela guria na mekim beten, leg i seksek olsem liklik manki stret,"

"Klostu laip em i pinis nau na balus abrusim diwai."

Tasol em i tok amamas tu long ol balus ron insait long singsing P.N.G we em i givim luksave long Papua Niugini, kantri bilong yangpela bilong em na em i wanpela kantri we em i no inap lus tingting long en.

"Mi laik kisim balus na flai long bus, yes PNG em kantri blong mi, yes PNG em kantri blong mi."

Bel blong mi i hevi long lukim man na meri bilong ol homtaun blong mi en i asples blong mi."

Wanpela arapela singsing we i wanpela bikpela singsing long albam em i wanpela i stori long ol 'raskolisim' o pasin raskol na dispela pret na pen dispela samting i save kamapim long ol komyuniti insait long ol bus taim bilong PNG we i soim olsem sindaun i no gutpela.

Lusim PNG

"Ol raskol tromwe ston na klostu kilim mi, wanpela raskol grup ron i kam," em ol namba wan toktok bilong singsing Wanpela Raskol Grup ol Ron i kam."

John Hanni i askim long gutpela tingting, stretpela tingting na gutpela sindaun long pinisim singsing wantaim ol toktok, Statim nupela laip pes, mekim nupela ples, em nambawan stret long olgeta, na bai

PAITIM GITA: Jay H i sanap paitim gita long Swisalen.

Yu no stap hia blong mipela, mi givim yu long han blong wasman. Em i Jisas, em helpim blong mi na pren blong mi."

Stap nau long Swisalen

John na Moni Hanni nau ol i stap wantaim famili bilong ol long Feriendorf Lake eria, Lenk insait long Berner Hailans bilong Swisalen we tupela i lukautim wanpela Holide Senta na we Jay H i save singsing olgeta nait bilong ol ges bilong em.

"Famili bilong mi na mi yet mi laikim tumas hia long hailans we ol maunten i gat ais antap long en na ol veli i nais tumas na i stap isi tru wantaim planti abus na ol arapela enimol."

Insait long wanpela singsing long tok ples Swis Jemen-Ingliis, nem bilong en At Lenk, John i singsing:

"Lenk is a beautiful place, you can step out of life's hectic pace"

When you see the mountains high, the peaceful valley nigh

Cows and goats mow the grass, waterfalls are rushing fast

You can forget a little of your pain, when you see the peaceful plain

Yes I love to live in this place, to follow nature's beauty trace

All animals and people in this freedom, gaze in amazement"

Jay H, i tok tenkyu long papamama bilong em long stap tupela ten krismas insait long PNG, wanpela kantri wantaim naispela kala na pasin poroman em bai tingim long lewa bilong em olgeta taim. Em i tok tenkyu long Laurie bilong Nau FM long givim halivim bilong stesin bilong promotim dispela P.N.G. albam.

Matthias Heimlicher na Shannon Davidson i bin rekodim dispela albam wantaim Jay H na ol arapela musik man olsem March Ebermann, Daniel Graf, na ol arapela i pilaim ol arapela musik masin, wantaim Marc Lerigab na Matthias Heimlicher i singsing bekap long olgeta rekoding.

Piksa bilong John, we em i gat 35 krismas na narapela piksa taim em i gat 12-pela krismas tasol i raun wantaim ol pikinini Munduku long Is Sepik.

Wanpela arapela pikinini bilong misinari husat i mekim nem bilong em olsem musik man bilong ol PNG tok pisin singsing em Jason Hershey, O-Shen husat mama i bin karim em na em i bin bikpela long Finsafen distrik bilong Morobe provins.

Nau em i stap long Hawaii, Oshen i tok PNG em i as ples bilong em yet. Tasol i no long taim i go pinis, em i bungim hevi we ol musik man bilong Finsafen i bin agensim em long kisim sitisensip bilong PNG.

****Yu ken ridim ol stori blong Musik olgeta Mande insait tasol long The National**

yu stap gut na ol manmeri tu, em tru bai yu amamas tru."

Jay H i bin lusim PNG long 1982 taim papamama bilong em Henry na Ruth i go bek long kantri Swisalen bihain long tupela ten krismas insait long PNG na long 1983 famili i go long London long mekim moa misinari wok na tripela yia bihain, John i bin mekim hai skul bilong em.

Em i bin go skul kapenta tu na mekim ol prektikel sesen long London bilong wanpela moa yia pastaim long papamama bilong em i go bek long Swisalen long 1986.

Bihain dispela man Swisalen i go stap 4-pela krismas long ami bilong makim kantri bilong em. Long 1990 Jay i strongim laik bilong em long raitim musik na mekim wok kapenta.

Fopela krismas bihain, em i mekim namba wan pablik konsert bilong em. Em i singsing ol Swis Jemen singsing na em i bungim wantaim sampela tok inglis na tok pisin singsing.

Em nau long dispela taim long 1994, em i bungim meri bilong em Moni, husat em i bin laikim tumas na strong bilong em long namba 4 albam em i putim long singsing, Moni, Moni bilong Mi.

"O Moni meri blong mi, mi no laik lusim yu"

Miss Universe yu paradise girl, oltaim mi ting long yu, stap klostu tru long mi

Mi laikim yu moa yet"

Moni em i sotim bilong nem Monica i bin karim namba wan pikinini bilong ol, Tim long 1994 na John Hanni i bin raitim wanpela tok pisin singsing long en, Song Blong Pikinini, we em i bin rekodim na rilisim long dispela P.N.G. albam.

"Tim mi singim song long yu, mi amamas tru long yu."

Gutpela mama karim yu, mi laikim laip wantaim yu,

Nambawan pren blong mi."

Tripela yia bihain long 1997 namba tu pikinini man bilong em, Jamie i kamap, tasol em dispela namba tu pikinini em John na Monica i bin lusim long taim bilong karim na tupela wantaim i kisim bikpela sori. Long singsing Grief, John i singsing:

"Mi krai long yu pikinini blong mi, mi laikim yu tru"